

Հասցե. ՀՀ, ք. Գավառ, Դաշտոյան 1-ին նրբանցք, տուն 16
Հեռ. (0264) 2-11-57, բջջ. (077) 76 46 41
Web: www.blejan.org

Address. RA, Gegharkunik marz, Gavar, Dashtoyan st.1/16
Tel.: +374 264 2 11 57, mob: +374 77 76 46 41
E-mail: info@blejan.org blejanli@gmail.com

ԲԼ-Գ-024

20.10.2020

Սևանի իշխանի պաշարների
վերականգնման և
ձկնաբուծության զարգացման
հիմնադրամի գործադիր տնօրեն
Վարդան Մամիկոնյանին

Հարգելի՛ պարոն Մամիկոնյան

Հիմնադրամի կողմից 17.09.2020թ.-ի 04/09 գրությամբ ստացել ենք մեզ հետաքրքրող շատ հարցերի պատասխաններ, սակայն ՀՀ շրջակա միջավայրի նախկին փոխնախարար Այսեր Ղազարյանի ՖԲ-ում տարածած Սևանա լճի հիմնախնդիրներ 2 թեմայով տեսանյութից պարզ է դառնում, որ Հիմնադրամը լճում ունի 3 տնտեսություն, ոչ թե 2: Հիմնադրամի կողմից նշվել է Շորժայի և Լճափի ցանցավանդակների մասին, սակայն Արտանիշի հատվածում ևս առկա է/կամ եղել է/ տնտեսություն 4 ցանցավանդակներով, գրությանը կից կարող եք տեսնել վերոնշյալ տեսանյութից “սքրինշոտ” արված էջը:

Հիմք ընդունելով ՀՀ կողմից վավերացրած Օրհուսի համաձայնագրի և «Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքը, որպես պատասխանատու մարմին՝ խնդրում եմ տրամադրել պաշտոնական տեղեկատվություն.

- ✓ Ինչպիսի ցանցավանդակներ են Արտանիշի հատվածում, արդյոք Հիմնադրամն է շահագործում/ել/ այդ ցանցավանդակները և ինչու նախորդ նամակում չեք նշել,
- ✓ Հիմնադրամի կողմից լճում երբևէ տեղադրված, հանված/կամ տեղափոխված ցանցավանդակային տնտեսությունների մասին /պայմանագրով լճի որ հատվածում պետք է լիներ, որտեղ է դրվել, շարունակում է մնալ թե ոչ, եթե տեղափոխվել/կամ հանվել է, ապա ինչու/,
- ✓ Հիմնադրամի կողմից մշակված 2019-2020թթ. մոնիթորինգի իրականացման աշխատանքային ծրագիրը/Հիմնադրամի 04/09 պատասխան նամակում նշված էր միայն 2016-2018թթ ծրագրի մասին/,
- ✓ 2016թ.-ից սկսած եղել են արդյոք ձկների անկման կամ հիվանդության դեպքեր, եթե այո, ապա որտեղ /որ տնտեսություն/ներում, ինչ հիվանդություն է եղել ու ինչ դեղեր են օգտագործվել,

- ✓ Տնտեսություններում տեղադրված են արդյոք ցանցավանդակային կոլեկտորներ, որոնք պետք է հավաքեն ձկների կոշտ արտաթորանքը կամ սատկած ձկներին
- ✓ Ցանցավանդակային տնտեսությունների գոտում լճի էկոլոգիական որակի մոնիթորինգի հակիրճ տվյալներ՝ 1000 ավոր էջերից հանված, որպես եզրակացություն:

«Տեղեկատվության ազատության մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն՝ տեղեկություն ստանալու գրավոր հարցմանը պատասխան է տրվում այն ստանալուց հետո 5-օրյա ժամկետում, բացառությամբ լրացուցիչ աշխատանք պահանջող տեղեկատվության (30օրյա ժամկետ): Ուստի, խնդրում ենք տեղեկություն ստանալու մեր հարցմանը պատասխանել օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում: Տեղեկության տրամադրումը մերժելու դեպքում խնդրում ենք գրավոր տեղյակ պահել մերժման հիմքի մասին և հնարավորության դեպքում տրամադրել այն պետական մարմնի կամ պաշտոնատար անձի հասցեն, որին կարող ենք ուղղել հարցումը:

Կանխավ շնորհակալ եմ:

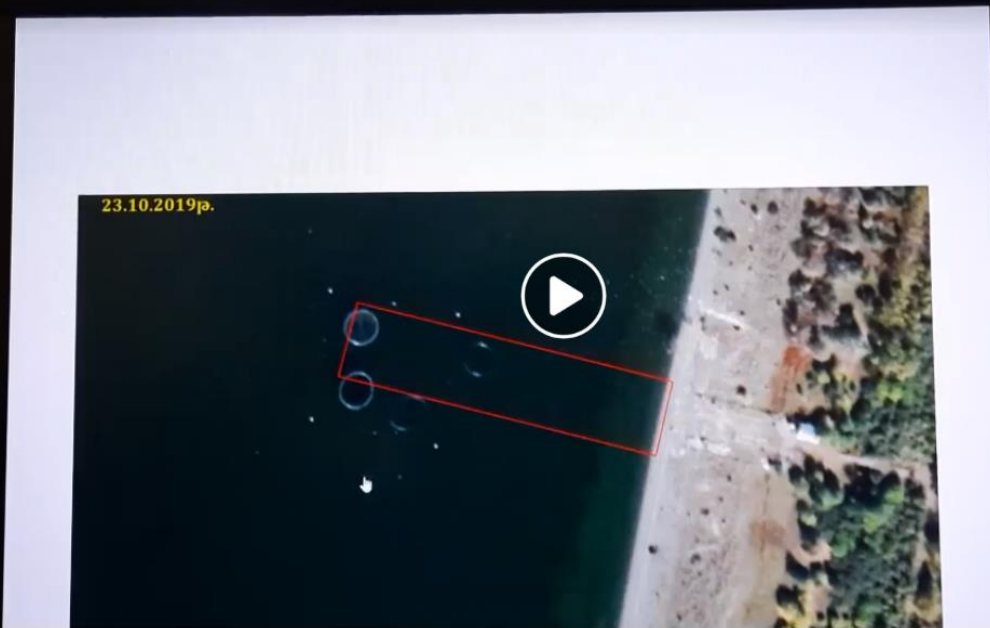
Հարգանքով

ՀԿ նախագահ՝

Լիաննա Ասոյան

Posted by Ayser Ghazaryan
1,101 Views

№ 06/10 առ « 28 » 10 2020թ.

«ԲԼԵԶԱՆ» Բնապահպանության սոցիալական,
բիզնեսի աջակցության ՀԿ նախագահ
Լիաննա Ասոյանին

Հարգելի՛ տիկին Ասոյան,

Ձեր 20.10.2020 ԲԼ-Գ-024 գրության պատասխանը համապատասխան կետերով ներկայացնում ենք ստորև.

1. Սևանի իշխանի պաշարների վերականգնման և ձկնաբուծության զարգացման հիմնադրամը չունի որևէ տեղեկատվություն Սևանա լճում տեղակայված 3-րդ ցանցավանդակային տնտեսության մասին:
2. Հիմնադրամի կողմից ստեղծված «Սևան Ակվա» ՓԲ ընկերության ցանցավանդակները 2016 թվականին տեղադրված են եղել Մեծ Սևանի Կարճաղբյուր համայնքին հարող հատվածում՝ ավից մոտ 8 կմ հեռավորության վրա: 2017 թվականի ձմռանը, լճի սառելու հետևանքով, վնասվել է ողջ ցանցավանդակային տնտեսությունը, որից հետո այն տեղափոխվել է Փոքր Սևան՝ Լճափ և Բերդկունք համայնքների հարակից հատված: «Սևան Ակվա» ՓԲ ընկերությունը ունի թույլտվություն Փոքր Սևանում տեղակայել 24 ցանցավանդակ, այսինքն 2 տնտեսություն, իսկ Մեծ Սևանում՝ 12 ցանցավանդակ՝ 1 տնտեսություն, որտեղ ընդհանուր առմամբ կարող է աճեցնել շուրջ 3000 տոննա ապրանքային ձուկ: Այս պահի դրությամբ Սևանա լճում տեղակայված է մեկ տնտեսություն՝ 12 ցանցավանդակ: 12 ցանցավանդակներից մեկն այս պահի դրությամբ դատարկ է, 6-ում պահվում են Սևանի իշխանի «Ոսկե ֆոնդ»

հանդիսացող երկու ենթատեսակների՝ 4 սերունդ ներկայացնող գեղարքունու և 2 սերունդ ներկայացնող ամառային իշխանի մայրական կազմը: Երկու ցանցավանդակում պահվում են մանրաձուկ, որոնցից հետագայում կառանձնացվեն ծնողական կազմին փոխարինող և ապրանքային ձկնապաշարները: Մեկական ցանցավանդակում պահվում են ամառային իշխանի և գեղարքունու Սևանա լիճ բացթողնման ենթակա մանրաձկներ՝ յուրաքանչյուր ցանցավանդակում շուրջ 100.000-ական հատ: Ընդ որում ներկա պահին գեղարքունու միջին քաշը մոտ 150 գրամ է, իսկ ամառային իշխանի միջին քաշը՝ մոտ 100 գրամ: Այս խմբաքանակները նախատեսվում է աղապտացնել բնական կերին և բաց թողնել Սևանա լիճ մոտ ժամանակներում՝ ՀՀ Շրջակա միջավայրի նախարարության հետ համատեղ մշակված միջոցառումների շրջանակներում: Մեկ ցանցավանդակում պահվում է ապրանքային ձուկ: Հարկ է նշել, որ ծնողական կազմի խմբաքանակները ևս երկու սերունդ տալուց հետո վերածվում են ապրանքային ձկան:

3. 2016-2018 թվականների ընթացքում Հիմնադրամի միջոցներով իրականացվել է աննախադեպ ծավալների մոնիթորինգ. ընդհանուր առմամբ ուսումնասիրվել է Սևանա լճի 22 կտրվածք՝ 100-ից ավել դիտակետ, ըստ սեզոնների՝ գարուն, ամառ և աշուն:

2015 թվականին Հիմնադրամի հոգաբարձուների խորհրդի կողմից որոշում է կայացվել Համալիր ծրագրով նախատեսված մշտադիտարկման աշխատանքները, ինչպես նաև Սևանա լճի էկոլոգիական վիճակի գնահատումը իրականացնել տեղական ինստիտուցիոնալ կառույցների կողմից: Այս նպատակով ստեղծվել է մասնագիտացված կազմակերպություններից բաղկացած անկախ գիտական մոնիթորինգի խորհուրդ, որն իր մեջ ներառում է հետևյալ ինստիտուցիոնալ կառույցները՝ ՀՀ ԲՆ «Շրջակա միջավայրի վրա ներգործության մոնիթորինգի կենտրոն» ՊՈԱԿ-ը, «Սևան» ազգային պարկ ՊՈԱԿ-ը, ՀՀ ԳԱԱ «Կենդանաբանության և Հիդրոէկոլոգիայի» գիտական կենտրոնը և «Էկոլոգանոսֆերային հետազոտությունների» կենտրոնը:

Հիմնադրամի կողմից մշակվել, իսկ մոնիթորինգի խորհրդի կողմից հավանության է արժանացել 2016-2018 թթ. մոնիթորինգի իրականացման աշխատանքային եռամյա ծրագիրը:

Մոնիթորինգի խորհուրդը համակարգել և հանդիսացել է հիմնական պատասխանատուն վերոնշյալ աշխատանքների կատարման համար:

Եռամյա ծրագրի արդյունքում Հիմնադրամին ներկայացվել են վերլուծություններ, հաշվետվություններ և եզրակացություններ հետևյալ աշխատանքների վերաբերյալ՝

- Սևանա լճի ներկայիս էկոլոգիական վիճակի գնահատման, կանխատեսումների և հնարավոր սցենարների մասին հաշվետվությունների պատրաստում, այդ թվում՝
- ✓ Տվյալների վերահսկման և որակի ապահովման հաշվետվության պատրաստում (QAPrP),
- ✓ ՍԳԸ (SOP) մշակում, հաշվետվության պատրաստում,
- ✓ ԱՏՀ, թեմատիկ քարտեզների պատրաստում,
- ✓ Դաշտային և լաբորատոր հետազոտությունների հաշվետվությունների պատրաստում,
- ✓ Սևանա լճի էկոհամակարգի վրա ջրահավաքի (աղտոտման կետային աղբյուրներ) ազդեցության հետազոտության հաշվետվության պատրաստում,
- Շրջակա միջավայրի վրա ցանցավանդակային ձկնաբուծության ազդեցության ուսումնասիրության (EIS) և ազդեցության գնահատման (EIA) հաշվետվության պատրաստում,
- Ցանցավանդակային ձկնաբուծության էկոլոգիական ռիսկերի գնահատում, հաշվետվության պատրաստում,
- Լճի ասիմիլացիոն պոտենցիալի գնահատման (ըստ Ֆոսֆորի, ազոտի և ածխածնի) հաշվետվության պատրաստում,

- Առաջարկություններ՝ լճի ջրավազանում իշխանի աճեցման համար ցանցավանդակների տեսակների, չափերի, քանակների և տեղաբաշխման վերաբերյալ,
- Շրջակա միջավայրի և կենսաբազմազանության կառավարման պլանի մշակում (EBMP): Այդ թվում Սևանա լճի էկոհամակարգի վրա ցանցային ձկնաբուծության ազդեցության նվազեցմանը ուղղված միջոցառումների մշակում, ինչպես նաև ցանցավանդակային ձկնաբուծության հնարավոր առավելագույն ծավալների աճեցման (ավազանի տրոֆիկ կարգավիճակի պահպանմամբ) վերաբերյալ հաշվարկներ և եզրահանգումներ,
- Լճի էկոհամակարգի վրա համալիր ծրագրի ընթացիկ ազդեցության մշտադիտարկում,
- Ցանցավանդակային տնտեսությունների կողմից արտանետումների սահմանային քանակի վերաբերյալ առաջարկությունների պատրաստում,
- «Սևանի իշխանի պաշարների վերականգնման և ձկնաբուծության զարգացման» հիմնադրամի կողմից ֆինանսավորվող բնապահպանական միջոցառումների վերաբերյալ առաջարկությունների ներկայացում,
- Սևանի ձկնապաշարների վերականգնմանը ուղղված առաջարկությունների պատրաստում,
- Համալիր ծրագրի խնդիրներից բխող այլ գործառույթների իրականացում:

2019-2020 թվականների ընթացքում Սևանա լճի մոնիթորինգ նախատեսված չէ իրականացնել Հիմնադրամի միջոցներով: Հիմնադրամը սկսած 2019 թվականից բնապահպանական նպատակներով զեներացվող ողջ գումարը ուղղում է մանրածկան բացթողման աշխատանքներին՝ նախ և առաջ կարևորելով Սևանի իշխանի պաշարների վերականգնումը:

4. 2016 թվականից սկսած ցանցավանդակային տնտեսությունում նկատվել են հիվանդությունների և ձկների անկումների բազմաթիվ դեպքեր: Ցանկացած ձկնային տնտեսությունում առկա են լինում հիվանդություններ և բնականաբար նաև

անկումներ: 2016-2019 թվականների ընթացքում ցանցավանդակային տնտեսությունում իրականացվել են մի շարք բուժիչ/կանխարգելիչ միջոցառումներ՝ զանազան դեղամիջոցների կիրառությամբ: 2019 թվականի կեսերից ձկների բուժման համար որևէ բուժանյութ չի օգտագործվել:

5. Ցանցավանդակային տնտեսությունում ցանցապարկի ստորին հատվածում կոլեկտորներ տեղադրված չեն: Անկաձ ձկների մաքրումը իրականացվում է ջրասուզակների օգնությամբ ըստ անհրաժեշտության:

6. Ցանցավանդակային տնտեսության գոտին և հարակից հատվածը աչքի են ընկնում ջրի ավելի լավ որակով՝ պայմանավորված Սևանա լճի ֆիզիկաքիմիական և էկոլոգիական առանձնահատկություններով: Ցանցավանդակային տնտեսությունը բնականաբար պետք է ունենա որոշակի բացասական ազդեցություն այդ գոտու վրա, սակայն մինչ օրս ազդեցությունը հնարավոր չի եղել լիարժեք գնահատել, քանի որ այն եղել է շատ չնչին և կիրառվող սարքերը և մեթոդները թույլ չեն տալիս արձանագրել այդ նվազագույն աղտոտվածության կոնցենտրացիաները: Ցանցավանդակային տնտեսության ազդեցությունը հնարավոր է գնահատել հատակային նստվածքների ուսումնասիրմամբ՝ Գերմանիայի Դաշնության Շրջակա միջավայրի ուսումնասիրման Հելմհոլց կենտրոնի ԼՃերի հետազոտման բաժնի գիտնականների կողմից առաջարկված մեթոդով, սակայն արդյունքներն առավել ակնառու կլինեն միայն տասնամյակների ընթացքում:

Հարգանքով՝
Գործադիր տնօրեն

Վարդան Մամիկոնյան

Կատարող՝ Հիմնադրամի ձկնաբան Անուշ Առաքելյան

Հեռ.՝ +374 11 202-860 (108)

Բջջ.՝ +374 96 02 11 91